

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 grudnia 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grzegorz Tyrka
Protokolant	Korneliusz Jakimowicz

po rozpoznaniu w dniu 5 grudnia 2019 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.,

R. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o podleganie ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.,

R. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 września 2018 r. **nr** (...)

- zmienia częściowo zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż R. S. jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od dnia 1 lutego 2016 r. do dnia 9 sierpnia 2016 r.;
- oddala odwołanie w pozostałym zakresie;
- zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;
- zasądza od R. S. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 września 2018r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. stwierdził, że R. S. jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnicy spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 28 stycznia 2016r. do 21 stycznia 2018r.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że z posiadanej dokumentacji wynika, że w powyższym okresie R. S. posiadał 99 ze 100 udziałów, co potwierdza umowa sprzedaży udziałów z 22 stycznia 2018r. W takiej sytuacji, mając na względzie wyrok Sądu Najwyższego z 3 sierpnia 2011r. sygn. I UK 8/11 oraz fakt, że R. S. miał większość udziałów, gdy udział drugiego wspólnika był marginalny, (...) Sp. z o.o. w G. należy uznać jako spółkę jednoosobową.

Odwołanie od decyzji wnieśli R. S. oraz (...) Sp. z o.o. w G. zarzucając tej decyzji naruszenie prawa materialnego, a to art. 8 ust.6 pkt 4 ustawy

z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Odwołujący wnieśli o zmianę zaskarżonej decyzji w całości przez uznanie, że odwołujący R. S. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 28 stycznia 2016r. do 21 stycznia 2018r. jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólnicy spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej. Odwołujący wnieśli o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołujący wskazali, że fakt posiadania przez drugiego wspólnika tylko jednego procentu udziałów nie powoduje, że „z automatu” drugi wspólnik jest wspólnikiem, którego należy traktować jako wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Powołany przez organ rentowy wyrok Sądu Najwyższego należy uznać za kontrowersyjny. W rozpoznawanej sprawie mniejszościowy wspólnik J. M. był wspólnikiem, którego w żaden sposób nie można uznać za wspólnika iluzorycznego w Spółce (...), a tym samym Spółki jako spółki jednoosobowej. J. M. nie był wspólnikiem, który brał aktywny udział w działalności spółki, to również był jednym z dwóch członków zarządu spółki, z którego udziału spółka w ogóle nie mogłaby skutecznie działać. Zgodnie z treścią umowy spółki przy zarządzie dwuosobowym spółka reprezentowana musiała być przez dwóch członków zarządu co nierozdzielnie wiązało się z tym, że wspólnik mniejszościowy J. M. musiał cały czas brać aktywny udział w działalności spółki.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy wniósł również o zasądzenie od odwołujących zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. w G. została założona pod koniec 2015r. Jej zadaniem było rozwijanie poprzez reprezentację zagranicznych podmiotów na rynku polskim. W okresie objętym sporem odwołujący R. S. był udziałowcem tej spółki posiadając

99% udziałów. Pozostałe 1% udziałów w spółce należał w tym czasie

do J. M. (umowa sprzedaży udziałów z 28 stycznia 2016r.). W tym czasie głównym przedmiotem działalności spółki była sprzedaż konstrukcji stalowych.

Z zeznań świadka J. M. i odwołującego R. S. wynika, że zadaniem J. M., który z zawodu jest inżynierem mechanikiem, było przygotowanie ofert dla klientów, w aspekcie technicznym lekkich konstrukcji stalowych. Były to konstrukcje stalowe dla rolnictwa – wiaty dla maszyn rolniczych.

Zarówno odwołujący R. S. jak i świadek J. M. byli członkami dwuosobowego zarządu odwołującej spółki.

Z informacji właściwej instytucji portugalskiej wynika, że odwołujący R. S. był zatrudniony w Portugalii w firmie (...) w okresie od 1 lutego 2016r. do 9 sierpnia 2016r.

W piśmie procesowym z 12 listopada 2019r. organ rentowy wskazał, że odwołujący R. S. w okresie od 1 lutego 2016r. do 9 sierpnia 2016r. podlega ustawodawstwu portugalskiemu.

/ dowód z: akt ZUS, umowy spółki, zeznań świadków D. L., M. N., J. M., T. P., zeznań odwołującego R. S. - okoliczności bezsporne/

Sąd zważył, co następuje.

(...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. oraz R. S. nie zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust.1 pkt 5, art.12 ust.1 i art.13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz. 300 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Osoba prowadząca pozarolniczą działalność, podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

W myśl art.8 ust.6 ustawy systemowej za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się m.in. osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych i wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

Osoba spełniająca warunki do objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej. Może ona jednak dobrowolnie na swój wniosek być objęta ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi także z pozostałych, wszystkich lub wybranych, tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń.

Kwestią sporną pozostawało, czy odwołujący R. S. podlega ubezpieczeniom społecznym jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Bezspornym przy tym było, że odwołujący w okresie objętym decyzją zaskarżoną była jednym z dwóch wspólników spółki posiadając 99% udziałów, gdy drugi wspólnik J. M. miał zaledwie 1% udziałów w spółce.

Stosownie do cytowanego wcześniej art.8 ust.6 pkt 4 ustawy systemowej, jedyny wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym na podstawie tytułu wynikającego z art.8 ust.6 pkt 4 – jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 11 września 2013r., II UK 36/13, LEX nr 1391783, 3 sierpnia 2011r., I UK 8/11, 9 czerwca 2010r., II UK 33/10, LEX nr 598436). Z treści tego przepisu wynika, że samo posiadanie statusu wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością decyduje o podleganiu przez niego ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej (art.6 ust.1 pkt 5 ustawy systemowej). Powyższy przepis został wprowadzony od 1 stycznia 2003r. ustawą z 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2002 r. Nr 241, poz. 2074), a jego celem było rozszerzenie obowiązku ubezpieczenia społecznego wobec wspólników jednoosobowych spółek z o.o., aby nie musieli oni, w celu objęcia ubezpieczeniem, zawierać umów z własną spółką. Z uzasadnienia do projektu tej ustawy wynika, że ustawodawca kierował się w tym przypadku zasadą powszechności ubezpieczeń społecznych. W uzasadnieniu do wyroku z 15 listopada 2018r. sygn. III AUa 916/18 Sąd Apelacyjny w Katowicach zwrócił uwagę, że stosownie do orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego ubezpieczenie społeczne jest formą zabezpieczenia społecznego opartą na zasadach przymusu, powszechności, wzajemności, na obowiązku płacenia składek i na roszczeniowym charakterze świadczeń. Prawo do świadczeń uzależnione jest od spełnienia ustawowych wymagań dotyczących opłacania składek oraz odpowiedniego czasu trwania ubezpieczenia. Samo objęcie danej osoby ubezpieczeniem emerytalnym nie jest efektem swobodnej decyzji jednostki, ale wynika

z rozstrzygnięcia przyjętego przez ustawodawcę. Osoba, która zalicza się do grupy podmiotów wskazanych w art. 6 i art. 8 ustawy systemowej, nie może zatem, kierując się szeroko rozumianą swobodą decydowania o własnym postępowaniu, zrzec się statusu ubezpieczonego oraz uchylić się od ustawowych obowiązków wynikających z tego faktu. Odnosząc się do norm konstytucyjnych Sąd Apelacyjny zwrócił uwagę, że określona w art.22 Konstytucji RP zasada swobody działalności gospodarczej, musi być odczytywana łącznie z normą odwołującą się do solidarności i ważnego interesu publicznego (art.20 Konstytucji RP). Normy konstytucyjne zawierają gwarancje prawa każdego obywatela do zabezpieczenia społecznego (art.67 Konstytucji RP), kształtując zasadę powszechności ubezpieczeń społecznych, poprzez objęcie nimi wszystkich grup zawodowo czynnych. I wreszcie art.84 Konstytucji RP wyznacza obowiązek ponoszenia ciężarów składkowych.

W niniejszej sprawie odwołujący R. S. był większościowym wspólnikiem (...) Sp. z o.o. w G. posiadając zdecydowaną większość udziałów w spółce, bo 99 %, a w konsekwencji zdecydowaną większość głosów na zgromadzeniu wspólników. Zatem był wspólnikiem dominującym, a więc faktycznie osobą decyzyjną w spółce. Jego pozycja jako wspólnika większościowego miała zasadniczy wpływ na działalność odwołującej Spółki, biorąc pod uwagę, że zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych (art.245 k.s.h.), uchwały dotyczące działalności spółki z ograniczoną odpowiedzialnością są podejmowane co do zasady bezwzględną większością głosów. Odwołujący mógł więc przy takim układzie właścicielskim samodzielnie podejmować uchwały dotyczące najważniejszych spraw spółki - kierunków jej działalności, zmiany umowy spółki, jej rozwiązania, zbycia przedsiębiorstwa itd. Udział drugiego wspólnika był w istocie iluzoryczny, bo nie miał i nie mógł mieć wpływu na podejmowane przez zgromadzenie wspólników uchwały.

W okresie od 1 lutego 2016r. do 9 sierpnia 2016r. odwołujący R. S. był pracownikiem firmy (...) w Portugalii i w tym czasie podlegał ustawodawstwu portugalskiemu. Zatem w tym czasie nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym na terenie Polski jako wspólnik jednoosobowej Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

W konsekwencji powyższego Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w punkcie 1 wyroku zmienił częściowo zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdził, iż odwołujący R.

D. S. jako wspólnik jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 1 lutego 2016r. do 9 sierpnia 2016r., w pozostałym zaś zakresie w punkcie 2 wyroku z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

O kosztach zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. i art.99 k.p.c. w związku z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2018r., poz.265) po uprzednim przyjęciu, że odwołujący R. S. i (...) Sp. z o.o. w G. co do zasady przegrali proces.

(-) sędzia Grzegorz Tyrka